

Hrvatski prirodoslovci u Hercegovini

U Mostaru je 20. listopada 2023. održan znanstveni skup *Hrvatski prirodoslovci 32*. Inicijator skupa, Odjel za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske, u više od trideset godina dugoj aktivnosti pripremio je istovrsne skupove u mnogim gradovima Hrvatske, a 2015. skup je održan u Sarajevu. Ove godine skup je također bio posvećen Hrvatima u BiH, ovaj put s područja Hercegovine. Suorganizatori su bili Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, gdje je skup i održan, zatim Hrvatski ogranak Međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave – CIGRE te Ogranak Matice hrvatske u Mostaru, a pokrovitelji su bili 2. 3. i 4. razred Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Na otvaranju skup su pozdravili predsjednica Ogranka MH akademkinja Ljerka Ostojić, a u ime Fakulteta prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju Milea Ajduk Kurtović, prorektor za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom Zdenko Klepić i prodekan za nastavu Miran Pehar. Svečanosti otvaranja pridonijeli su asistenti Ante Slišković (violina) i Silvija Vukojević (klavir) sa studija glazbene umjetnosti izvevši dvije skladbe.

Program skupa bio je bogat i raznovrstan. Rad Stipe Kutleše bio je o svećeniku i prosvjetitelju, piscu, učitelju i ljekarniku Petru Bakuli. O istaknutoj metodičarki nastave fizike Elzi Vernić bio je rad Branka Hanžeka, a Darko Veljan govorio je o profesoru u Heidelbergu Zvonimiru Janku. Predavanje Ivice Martinjaka bilo je o algebri i tipovima specijalnih matrica, a od Nenada Raosa saznali smo da je naš nobelovac Vladimir Prelog bio stipendist hrvatskoga kulturnog društva Napredak, koje je temeljna kulturna ustanova bosanskohercegovačkih Hrvata. Cilj mu je očuvanje i jačanje hrvatske nacionalne svijesti u Bosni i Hercegovini i promocija hrvatske nacionalne baštine. O stećcima kao bosanskohercegovačkim spomenicima i njihovu utjecaju na noviju hrvatsku spomeničku umjetnost pročitao je rad Zvonka Pađana.

Od sadašnjih aktivnosti i istraživanja prirodnih posebnosti saznali smo o monitoringu površinskih voda slivnog područja Jadranskog mora u Bosni i Hercegovini. Predavanje su zajednički pripremili Anita Dedić, Dragan Škobić, Svjetlana Stanić Koštroman, Anđelka Lasić, Sanja Duranović i Josip Primorac.

Treći ciklus predavanja bio je posvećen povijesnom razvoju Fakulteta prirodoslovno matematičkih i odgojnih znanosti u Mostaru. Svoja osobna sjećanja o osnivanju fakulteta i višegodišnjem radu na njemu predočila je dugogodišnja profesorica Paula Durbešić, što je izazvalo emocije u prisutnih bivših studenata.

Radovi sa skupa bit će objavljeni u sljedećem broju časopisa Odjela za prirodnoslovlje i matematiku *Prirodnoslovlje*, najavila je njegova glavna urednica Barbara Bulat, koja je časopis i predstavila.

Nakon skupa, pri povratku, domaćini su goste iz Zagreba odveli na razgledavanje slapova Koćuše pored Ljubuškog. To je poseban prirodni fenomen, slap visok pet i dug više od pedeset metara. Posjetili smo i zavičajni dom braće Barbarić – sluge božjega o. Petra i njegova brata fra Marka Barbarića.

Nakon toga uslijedio je posjet jedinstvenom muzeju duhana, glavnog izvoznog proizvoda Hercegovine, poznata po izvrsnosti. Druženje je završeno zajedničkim ručkom u muzeju.

Posjet Ogranku u Mostaru i druženje sa sudionicima bilo je uspješno i nadasve ugodno. Za organizaciju cijelog boravka i rada uvelike je zaslužna viša asistentica na fakultetskom Odjelu za matematiku Mila Zovko. Uza sve novo viđeno i naučeno pristaje obećanje ponovnoga susreta jer je ostalo toliko toga o čemu treba govoriti i što treba zabilježiti.

Jasna Matekalo Draganović